

1944 - 1994

Sats: CLUB 1 Reklame, Nykøbing F.
Tryk: Central-Trykkeriet A/S, Nykøbing F.
Foto: Flemming Due og flere
Tekst og redigering: Grethe-Birgitte Jakobsen

Grethe-Birgitte Jakobsen

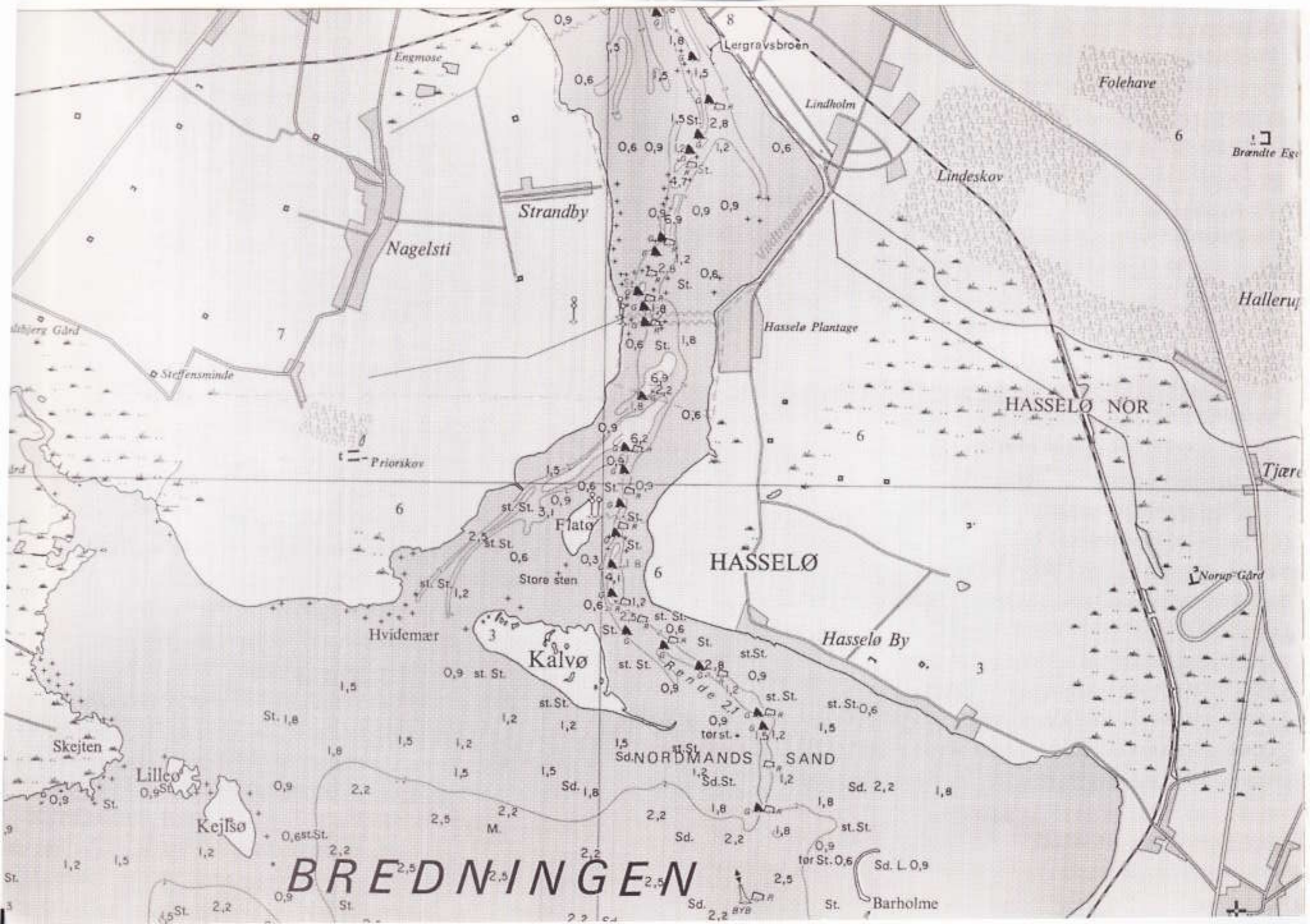

**50 års jubilæum
Lergravens
Sejl- og Fiskeriklub**

BREDNINGEN

Nagelsti
Strandby

HASSELO

HASSELO NØR

Kalvø

Hasselø By

Sd. NORDMANDS SAND

Sthjery Gård

Steffensminde

Priorskov

Lergravsbroen

Lindholm

Lindeskov

Hasselø Plantage

Brandte Ege

Hallerup

Tjære

Norup Gård

Skejten

Lilleø

Kejlsø

Barholme

Folehave

Ind

St.

3

0.9

8

0.6

0.9

1.5

2.8

0.6

0.6

0.9

1.2

0.6

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

0.9

En klub bliver til

Kejlsø spiller en vigtig rolle i historien om Lergravens Sejl- og Fiskeriklub. Her blev klubben stiftet, og der blev opført klubhus og materialeskur i Lergraven.

Christian Schönbeck, en af klubbens stiftere og dens første formand, fortæller her, hvordan et hele gik til.

Helt tilbage fra engang i trediverne var vi en flok knægte, der holdt sammen i alt under navnet "Det forenede Lyn". Kort fortalt er det denne flok unge, der var grundstammen i Lergravens Sejl- og fiskeriklub.

Vi færdedes i området ved Lergraven. Alle, som kom der, stod vi os godt med, og da nogle af os købte både, var det en hel naturlig ting, at vi arrangerede privat kapsejlladser fra Lergraven.

I eftersommeren 1944, efter en kapsejllads med efterfølgende frokost på Kejlsø, var vi nogle stykker, der blev enige om at danne en klub.

Af de 23 tilstedeværende valgtes en bestyrel-

se, Formand blev Christian Schönbeck, medlemmer K. Christoffersen, V. Grinsted Petersen, E. Rasmussen, Leo Löfwald og W. Danefær. Klubbens økonomi var de første år baseret på et årskontingent på 12 kroner, det blev opkrævet personligt med 1 krone pr. måned. Det var et stort beløb, idet sejlklubben Vikin-

gens medlemmer kun betalte 8 kroner årligt, men på en gang. Vores månedlige betaling gjorde, at alle, selv lærlinge, kunne være med.

Besættelsestiden

De første ting formanden blev pålagt var at lave logo, medlemskort, brevpapir og andre små ting, så som at skaffe emblemer.

De første 100 sølvemblemer blev indført i regnskabet den 6. juli 1945 med 182 kroner og 20 øre. Siden kom kokarden til huen og jakken med.

I 1944 løb vi ind i vanskeligheder på grund af besættelsesmagten. De havde besluttet, at der på Guldborgsund kun måtte sejles mellem Christian den Niendes Bro og Guldborgbrogen. Da vi lå syd for denne strækning, betød denne ordre, at VI IKKE MÅTTE SEJLE.

Efter lang tids forhandling med diverse myndigheder blev vi tilrådet at henvende os til den tyske værnemagt, der havde hovedkvarter på Øster Skole, hvor kommandanten residerede,

Forhandlingerne skulle føres af formand Christian Schönbeck, men blev udsat til foråret 1945.

Men krigen sluttede inden formanden havde forhandlet med kommandanten, og sejlforbudet blev ophævet.

Klubliv

Klubbens første kapsejllads i 1945 nød stor bevågenhed i pressen. Der blev blandt andet skrevet, at sejlladsen, der foregik på strækningen Kejlsø - Marebækkanalen - Kalvø - Kejlsø med deltagelse af 12 både, forløb strålende. Samme år gennemførte klubben det første sejlerkursus, der blev fulgt op med et tovværkskursus og et nyt sejlerkursus i 1946. Samme år blev der også afholdt et succesfuldt navigationskursus.

Økonomien var trang, klubbens motto "Klar dig selv - gør en indsats" måtte virkelig stå sin prøve, før vi i oktober 1946 kunne afslutte regnskabet for stander og vindfløj.

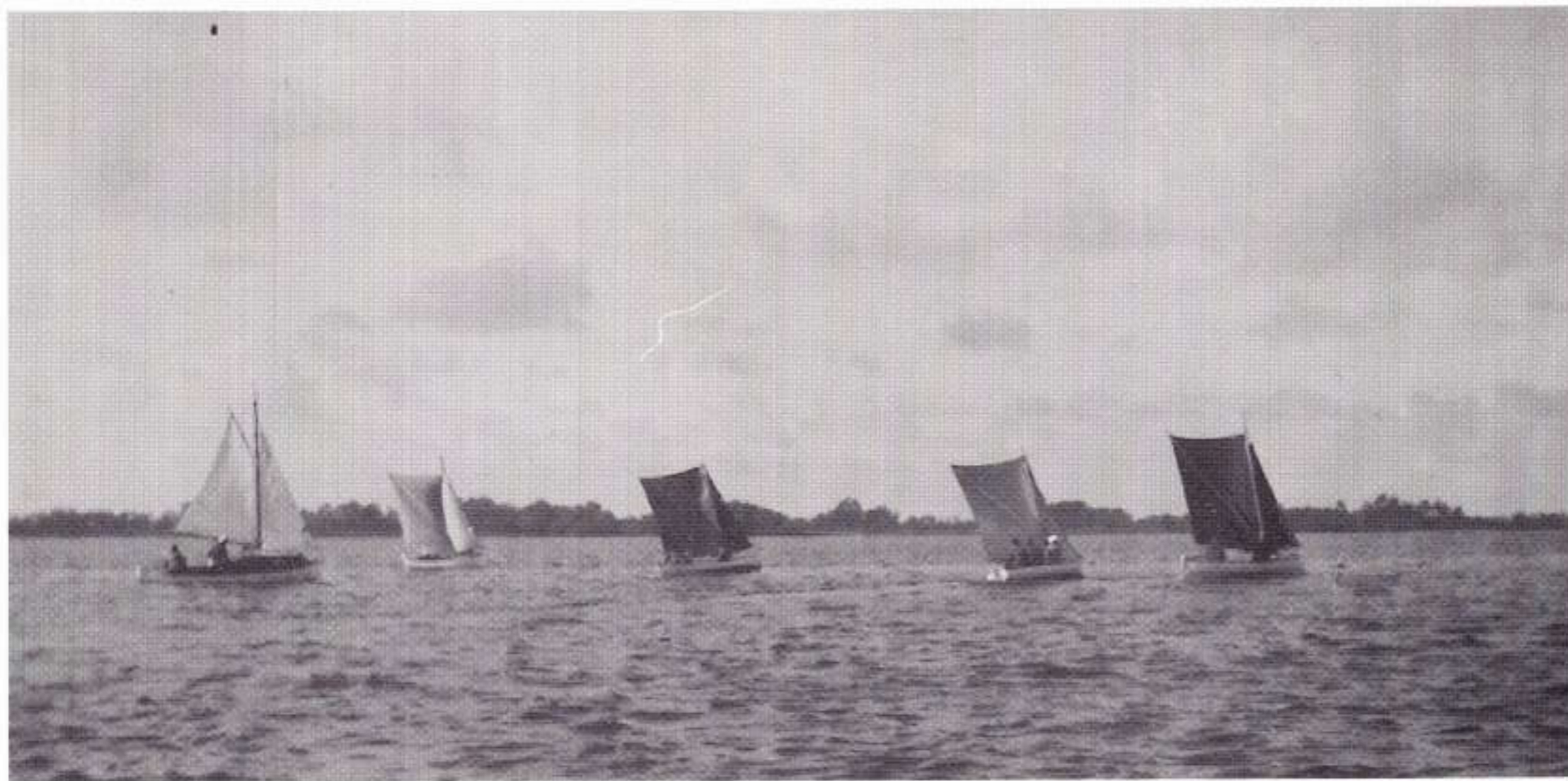

I Lindeskoven lod skovfogeden et træ fælde til os. To mand bandt det til deres cykler og trak det hjem. Her blev træet afbarket og gjort klar.

Også vindfløjen blev lavet af medlemmerne,

og den 2. juni 1946 kunne vi afholde en vellykket standerhejsning.

Udgiften til vindfløj og stander var 600 kroner. Vi havde ikke råd til flag, men lånte ét for en krone.

I 1947 lavede vi cabaret og Sct. Hans fest, hvor skuespillerne selv skrev tekst og musik til vores slagsang "Lergravsvalsen".

Året efter blev cabareten så stor en succes, 3000 tilskuere, at vi var tæt på et sagsanlæg fra sukkerfabrikken.

LERGRAVSVALSEN

Naar Baaden vipper paa Guldborgsund
en Morgenstund med Guld i Mund,
Maagernes frejdige Vingeslag
slaar Smut til en herlig Dag.
Ja, da er det herligt at sidde med Roret i Haand,
og Søen os drager med sine usynlige Baand.

REFRAIN:
paa Guldborgsund ved Lergravsbroens Pæle
der faar min Mund og mine Tanker Mæle.
Naar jeg med Baad og Sejl paa Sundet gynger,
saa sender jeg en Tanke til den gamle Bro.

Ulke de gamle tog aldrig fejl,
var Søen stejl ved Baad og Sejl,
men tiderne skifter, de gamle gaar, og Ungdoms Chancen faar.
Vor kurs den skal holdes, og Kølen skal fure vor Gang
paa sunde og Fjorde, der synger vi Sømandens Sang.
Paa Guldborgsund o.s.v.

Sommer og Sol hører Sundet til,
hvis I vil synge og spil.
Her ved vor elskede Lergravsbro
faar sindet Fred og Ro.
Brisen den sender smaa lukkende Bølger og Land
og Baadene stævner igen mod den hjemlige Strand.
Paa Guldborgsund o.s.v.

Illustration fra Lergravsvalsen

Deres roemarker blev trampet ned af de mange gæster, men vi slap for erstatningssagen mod at love, at vi aldrig mere ville skabe et sådant tilløbsstykke.

Klubhus

Klubben løb ind i mange store vanskeligheder, da vi ønskede at opføre et klubhus.

I efterkrigsårene skulle der ansøges mange steder i mange eksemplarer om alting. Og det med at bygge til fritidsbrug var utænkeligt.

Mange forslag var på tale, mange breve blev sendt til de forskellige offentlige myndigheder, men frem til februar 1948 uden held. Men så lykkedes det ved hjælp af en fisker, som en slags stråmand - han skulle bruge bygningen til sit erhverv - at få tilladelse til at købe to barakker fra den nedlagte tyske flygtningelejr på Hasselø. Barakkerne blev opstillet på Lergravens område som klubhus og materialeskur.

Christian Schönbeck

De første år

Med det nye klubhus kom der for alvor gang i Lergravens Sejl- og Fiskeriklub. Uanset årstid var der folk i huset hver eneste aften. Klublivet blomstrede, der blev afholdt kapsejladser, blandt andet natsejladser på Guldborgsund. Om eftermiddagen sejlede deltagerne til Guldborg, og når mørket faldt på gik starten. Det var buldermørkt, så der blev navigeret efter stjerner, lys på land og stedsans.

Det gjaldt om at komme først til Lergraven, men alligevel tog man sig tid til at lave sjov med hinanden. Med det resultat, at det godt kunne tage en hel nat at komme hjem.

En anden yndet "aften/natsejllads" gik til Hasselø. Starten gik, når tørst og lækkersult meldte sig, gerne ved ti - halv elleve tiden om aftenen.

Fremme ved målet, Brugsmanden på Hasselø, var kodeordet "havsnød" eller "vi er løbet tør for benzin". Så sørgede den flinke Brugsmand Mortensen og frue for, at de nødstedte fik stillet sulten og slukket tørsten.

Selvgjort er velgjort

I årene efter krigen var pengene små, og der var mangel på alt.

Alligevel lykkedes det, ved fælles hjælp, at få bygget materialeskur, både og bedding. Langt de fleste medlemmer af Lergraven var håndværkere, så én skaffede sten, en anden træ og en tredje mørtel.

I starten af halvtredserne blev der bygget flere små skure på bakken foran klubhuset. Skurene blev brugt til materialeopbevaring og slyn-
gelstuer, og bar navne efter deres ejers specielle kendetegn eller øgenavn. Det resulterede i titler som Kokkely, Christiansborg, Malmøhus, Papegøjepaladset og.....

Interessen og glæden ved at være med i Lergraven i halvtredserne må have været stor. For det var et hårdt slid at få det hele til at fungere. Ferskvand skulle medbringes i spande eller mælkejunger, og strøm var det intet af.

I 1954 besluttede medlemmerne dog, at få lagt strøm ind i klubhuset, og sagde hermed farvel til den larmende og dunstende Petromax.

Bådebyggeri

Langt de fleste af medlemmernes både var selvgjorte. Enten bygget op helt fra bunden eller købt brugt og så renoveret.

Det var især krage- og piratjoller, der lå ved broen. Men i 1955 fangede et spændende bådeprojekt pressens interesse.

Det skete, da snedker Lars Peter Petersen og mekaniker Erik Nielsen præsenterede deres selvbyggede motorbåd. Fire år havde det taget

at bygge båden, der var lavet efter en amerikansk model, beregnet til tunfiskeri.

"Selv om vores båd må nøjes med at fange torsk", lød et svar til journalisten.

Det var en ret stor båd: 25 fod, 2, 40 meter bred og udstyret med fire køjepladser, pantry, toilet og garderobe. Båden, der samlet løb op i små 4000 kroner, blev hurtigt døbt "Lergravens Flagskib".

Pladsen forbedres

Sidst i halvtredserne fik klubben sin første bedding, bygget med støtte fra Benzinfonden. Fonden dækkede udgifterne til etableringen af en dæmning. Spil, ophalervogn og spor måtte klubben selv bekoste.

Spillet havde man allerede takket være Edvin Schönbeck. Han var smed og havde forvandlet en bilgearkasse til et udmærket spil. Han byggede også ophalervognen, som stadig fungerer upåklageligt.

Så der manglede kun sporerne. De blev købt i Sakskøbing, hvor kommunen netop havde nedlagt Prierkassebroen og roe-jernbanen. Den nye bedding revolutionerede ophalingen af bådene. Nu var det slut med at søsætte og lande bådene, rullende på oversavede telefonmaster.

Samarbejde

Ved indgangen til tresserne er klubben tæt på sit endeligt. Mange af medlemmerne havde

fået fast arbejde og familie, og manglede tid til livet i Lergraven.

Klubben overlevede krisen. Bestyrelsen fik nemlig den gode ide at bygge piratjoller. Jollerne skulle stå til rådighed for unge med lyst til at sejle.

Ideen virkede. I løbet af kort tid kom der flere nye medlemmer, og optimismen vendte tilbage.

I 1963 kunne klubben afslutte et stort opfyldningsprojekt, der havde stået på siden 1957.

I den periode havde medlemmerne ved fælles indsats fravristet Guldborgsund 1000 kvadrater. På den nye grund blev der anlagt stejleplads til de fiskende medlemmer, opført barkedel og der blev opstillet en "selvgjort" drejeskive for enden af beddingen.

I oktober 1963 blev den nye grund overdraget kommunen som en beskedent tak for det billige husly i Lergraven, der tilhørte kommunen. Året efter kunne klubben fejre 20 års jubilæum. Bestyrelsen bevilligede tilskud til transport, og så gik turen ellers til Kystens

Perle på Marielyst, hvor det runde år blev fejret på behørig vis.

Hele festivitasen blev optaget på smalfilm, så man kunne mindes den fornøjelige dag. Flere af klubbens fester, kapsejladser og udflugter blev foreviget på smalfilm. I dag er filmene overspillet til videobånd, ialt 142 minutter med glade minder.

Større klubhus

I slutningen af tresserne havde klubben fået så mange medlemmer, at det var nødvendigt at udvide klubhuset, hvis der skulle være plads til alle.

Klubben søgte kommunen om tilladelse til at opføre en tilbygning til det eksisterende klubhus, men fik blankt nej.

Klubbens bestyrelse stod ret uforstående overfor kommunens holdning, men heldigvis gav den ikke op.

De følgende år forhandlede klubben med kommunen og flere statslige myndigheder for at skaffe den nødvendige byggetilladelse.

Mens forhandlingerne stod på fyldte Lergravens Sejl- og Fiskeriklub 25 år. Det kvarte århundrede blev blandt andet markeret med en gave til medlemmerne: Et jubilæums-askebæger i bornholmsk granit. Askebægret tonede fra hvidt over i blå og bar klubbens logo. Og så var der ellers fest, denne gang på Færgekroen i guldborg. I 1970 var klubbens bedding slidt op. Jernbanesvellerne var rådnet og sporerne rustet op.

Traditionen tro hjalp alle til med at bygge den nye bedding, der denne gang var 100 procent selvfinansieret.

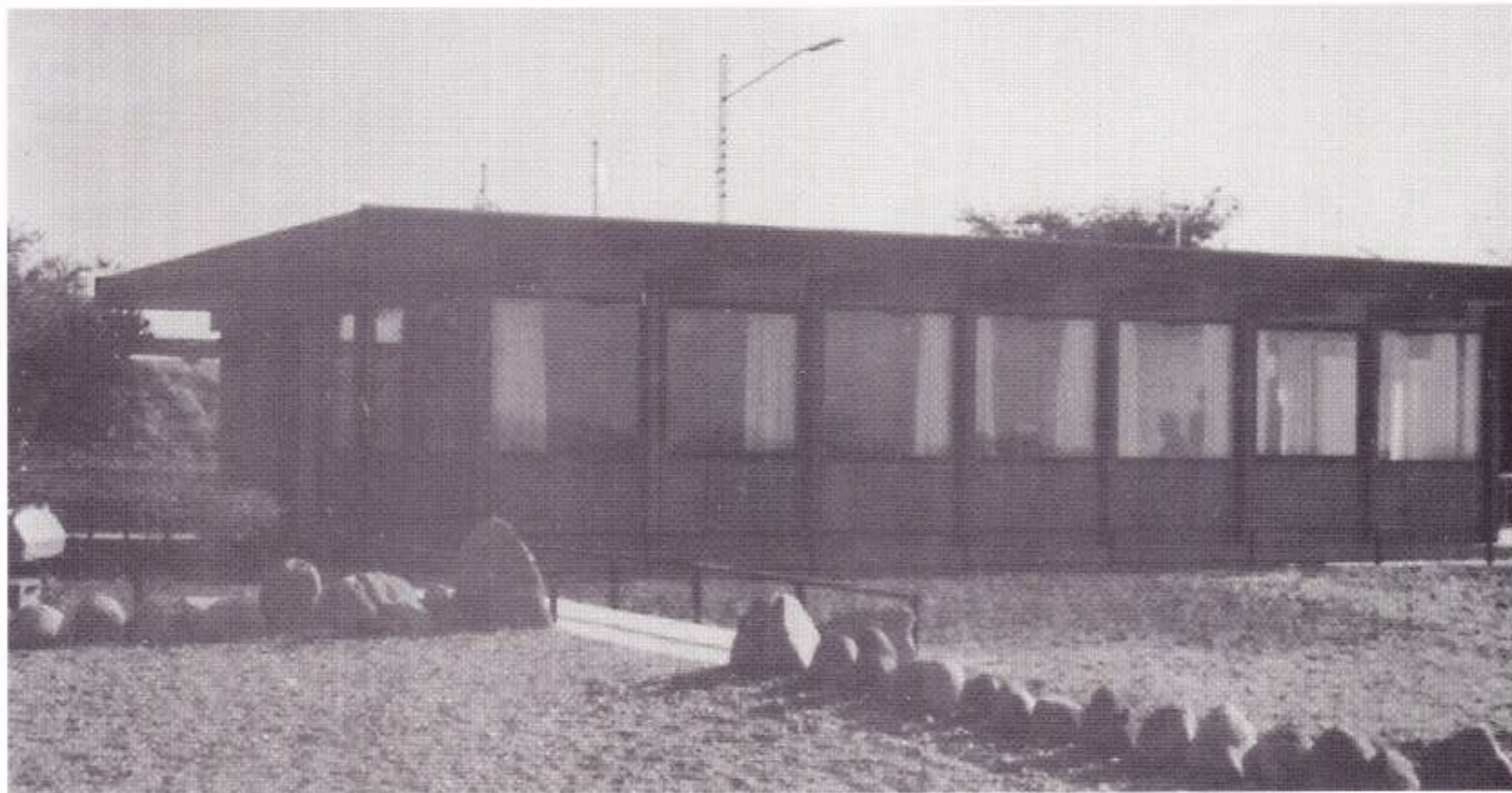

BYG 70

Kommunens nej til en udvidelse af klubhuset skyldte ikke uvilje mod klubben, men storstillede byggeplaner.

BYG 70 hed projektet, der indebar en ny omfartsvej og udsmykning af arealet ved Prinsholmen.

De kommende husejere skulle have fri udsigt

til Sundet. Derfor ville kommunen ikke give klubben lov til at udvide. Faktisk tværtimod: Det eksisterende klubhus skulle fjernes. Det skyldtes ikke BYG 70, men også et krav fra Fredningsmyndighederne, der i 1972 forlangte huset revet ned.

Kommunen var dog villige til at lade klubben bygge et nyt klubhus og materialeskur i Lergraven. Blot skulle nybygningerne ligge under vejniveau, så udsigten over Guldborgsund ikke blev generet. Sammen med kommunen udarbejdede klubben planerne for de nye bygninger.

Byrådet godkendte oplægget, men der var stadig problemer med Fredningsmyndighederne. De krævede blandt andet, at de små træskure foran klubhuset skulle fjernes, fordi de var opført ulovligt.

Men efter endnu en række besværlige forhandlinger lykkedes det endelig i 1974.

Fredningsmyndighederne gav grønt lys for byggeplanerne, Teknisk Udvalg udstedte byg-

getilladsele og i foråret gik snedker/tømrerfirmaet Charlie Henriksen i gang med opførelsen.

Indvielse

Den 3. september blev det nye klubhus og materialeskur indviet med maner.

I det gamle klubhus tog formand Christian Schönbeck og borgmester Børge Jørgensen i fællesskab klubbens standermærke ned fra væggen, mens jæger Niels Nielsen og fisker Per Madsen fjernede de to søm.

Via en flagsmykket allé gik alle ned til det nye klubhus, hvor borgmesteren og klubbens yngste piratsejler, Bent Krøjer, slog de to søm i væggen, der skulle bære standermærket. Hele dagen væltede det ind med gæster og gratulanter, og om aftenen var der fest i det nye klubhus. Da mørket faldt på blev der blændet op for et helt specielt festfyrværkeri: Kulørte springvand ude på Sundet.

Nye tider

Medlemmerne var glade for det nye klubhus, som var en foræring fra Nykøbing kommune. Nu var det slut med at medbringe ferskvand, nu behøvede man blot at dreje på hanen. Der var også kommet køkken, badekabine, handi-capvenlige toiletter og en opholdsstue med udsigt over Sundet.

Mens klubben tog de nye faciliteter i brug blev der samtidig sagt farvel til en epoke i klubbens historie. Det gamle klubhus og materialeskuerne med de spøjse navne Malmøhus, Kokkely og Papegøjepaladset blev jævnet mod jorden.

Også blandt klubbens medlemmer var der varsel om nye tider.

I 1976 afholdtes en næsten døgnlang generalforsamling, der fik "revolutionerende" betydning. For første gang i klubbens historie fik hvert medlem sin egen nøgle til klubhuset. Indtil dato havde det kun været bestyrelsen, der havde haft nøgler, og hermed fri adgang til huset. De menige medlemmer kom der kun i

forbindelse med fester og møder. Ellers holdt de til i "Skipperstuen, der lå i materialeskuret. Den nye holdning til brugen af klubhuset fik klubbens formand gennem 29 år, Christian Schönbeck, til at trække sig. Medlemmerne valgte istedet Svend "Du gamle" Jensen til ny formand, Generalforsamlingen 1977 bød også på nytænkning. Medlemmerne ønskede at kunne købe øl og læskedrikke i klubben, og opfordrede derfor bestyrelsen til at søge om en spiritusbevilling.

Også dette var et skridt i en ny retning. Hidtil havde medlemmerne selv skulle medbringe deres svalebajere, ja faktisk var der, ifølge vedtægterne, forbud mod indtagelse af alkohol, med mindre der var fest eller anden kom sammen.

Det betød, at der i perioder blev gjort en ihærdig indsats for at gøre hver dag til en fest... Klubben fik spiritusbevilling i 1977 mod en mindre ombygning af køkkenet. Der blev sat glas op mellem køkkenet og opholdsstue, og døren blev udstyret med speciallås, så det kun

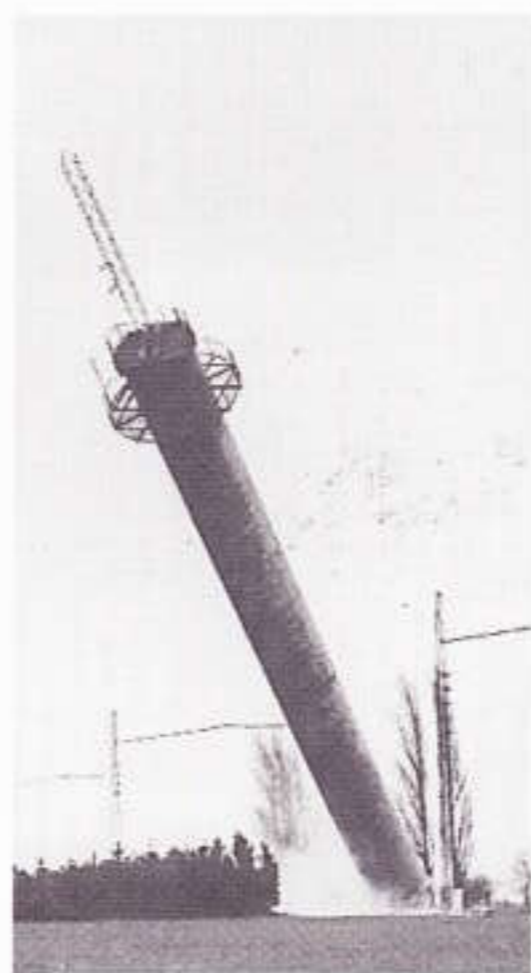
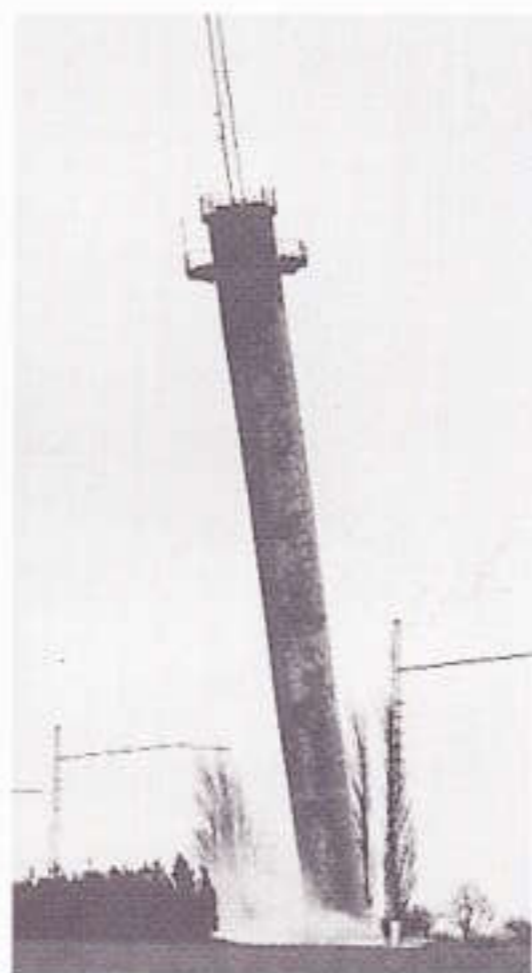
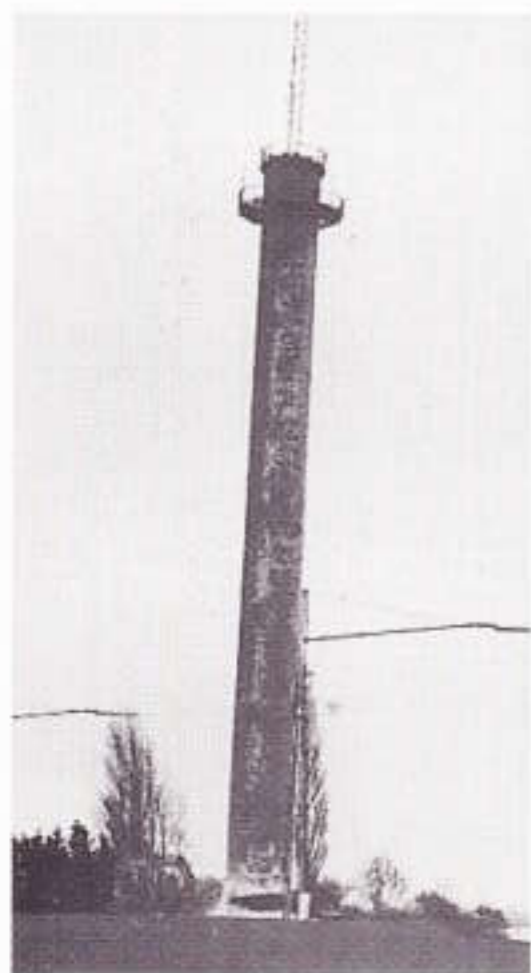

var ølsælgerne - bestyrelsen - der havde adgang til køkkenet.

Endnu mere plads

I 1978 overtog John Petersen formandsposten. I hans periode blev et af klubbens pejlemær-

ker, Postvæsenets grønne radio- og telegraf-tårn, jævnet med jorden. Det skete i april 1982. Planen var, at tårnet skulle bruges til opfyldning af området foran bakken men det rakte "som en skrædder i helvede". Så der blev brugt en hel del energi og mange timer på at gøre arealet færdigt.

Så var der mere held med planerne for bådebroen. I 1977-79 blev der lagt vand på broen, så det ikke længere var nødvendigt at gå i land efter ferskvand.

I 1983 købte klubben - med behørig støtte fra Havneudvalget - en Bandholmbro. Samtidig blev der startet en ungdomsafdeling, hvor 10 optimistjoller - sponsoreret - skulle lokke de unge til. Det lykkedes så godt, at der om vinteren, samme år - blev afholdt kurser i navigation for de unge sejlere. For undervisningen stod Henning Berner, Flemming Due og Palle Henriksen.

Klubben rundede de 40 år den 3. september 1984, og det blev fejret med en reception i klubhuset. Klubben fattedes penge, så der var inviteret pengestærke gæster. Det blev en meget indbringende dag, der sluttede med sild og skildpadde og en lille én til halsen. En stor middag hørte sig til, og den blev holdt på Elverkrogen i Stubbekøbing.

En af seniorerne afprøver en af ungdomsafdelingens optimistjoller

Fru Wittenberg

I 1984 flyttede John Petersen til Sydfalster og trak sig derfor fra formandsposten. Ny mand ved roret blev Jørgen Bech, kaldet "Kokken". Som noget af det første købte "Kokken" Fru Wittenberg, der skulle stå for salget af øl og sodavand. Den nye øl-automat blev indkøbt efter krav fra medlemmerne. De var trætte af kun at få slukket tørsten, når bestyrelsen havde tid til at sælge øl. Det var som regel om aftenen, men hvad hjælper det, hvis man er tørstig om formiddagen.....

Fru Wittenberg skrev historie, fordi hun krævede helt speciel bevilling. Det var første gang i politikredsens historie, at der blev udstedt bevilling til en øl-automat, der kun gav slip på den eftertragtede humle, hvis køberen brugte sin D-nøgle.

Kun de indviede kender til D-nøglen, og det er med til at sikre mod misbrug udefra. Endvidere er det kun medlemmer over 18 år, der har en nøgle, og det sikrer overholdelse af loven: "Ingen udskænkning til personer under 18 år"

Forbedringer

Der skete mangt og meget i klubben i de følgende år.

Arealet omkring klubhuset, materialeskuret og gangstien blev beplantet, der blev rejst ny stejlerig, ophalervognen blev renoveret, der blev købt ny drejeskive, klubhuset fik nye møbler og endelig blev der lagt strøm og opsat lamper på bådebroen.

I midten af firserne så et klubblad dagens lys. Bladet, der blev redigeret af Torkild Jensen, udkom fire gange om året og bød på orientering til medlemmerne, ros og ris, læserbreve, siden sidst og medlemmernes egne historier, gode råd og vakse vittigheder. Økonomisk hvilede bladet i sig selv, fordi indtægterne fra annoncesalget dækkede udgifterne til trykning. Desværre udkommer bladet ikke mere.

Klubliv

Jørgen Bech, "Kokken", stoppede som formand i 1987, og Palle Henriksen tog over. Klublivet fungerede fint, og bød blandt andet på et årsprogram med tilbud om fastelavnstest, hornfisketur, rygeaften - fisk - , fisketur på Øresund, navigationssejlads, bankospil, Sankt Hans fest m.m.

Der var også flere fester i klubhuset end tidligere. Det skyldtes, at klubben i 1987 begyndte at udlåne huset til runde fødselsdage og jubilæer på en betingelse: At huset står åbent for medlemmerne under festlighederne.

Også på materiale siden skete der forbedringer. I begyndelsen af halvfemserne investerede klubben i højtryksspuler, fiskebord, maste-kran og havemøbler. Også en kommende generation af sejlere var godt på vej. Men ungdomsafdelingen led et tragisk endeligt, da en voldsom efterårsstorm i 1992 smadrede 10 af klubbens 11 optimistjoller.

Fremtiden

Manglen på unge medlemmer er faktisk det største problem for Lergravens Sejl- og Fiskeriklub anno 1994.

Der er brug for yngre medlemmer, hvis klubben skal overleve på længere sigt. Der skal nye kræfter og nyt liv til at holde gang i den nu 50 år gamle klub, hvor sammenhold og kammeratskab sættes højt.

Det har og vil altid være en "allemandsklub". Gadefejeren og direktøren får den samme behandling, de har samme fordele og ulemper ved at være med.

Lergravens Sejl- og Fiskeriklub er i dag en moderne velfungerende forening med 125 medlemmer, heraf 55 bådejere og 13 fritidsfiskere.

Største ønske til fremtiden her ved 50 års jubilæet er yngre medlemmer, en mere fornuftig og jordbunden jagt- og fiskeripolitik og sidst, men ikke mindst: god vind i sejlene i de næste 50 år.

Grethe-Birgitte Jakobsen

Kedeligt har det aldrig været

De er klubbens "good old girls", der har været med fra starten og ligger inde med mange gode historier.

De er søstre og er begge gode til at fortælle, spøge, grine og fortælle endnu mere, helst i munden på hinanden. Den ene siddende, rygende på en cerut, den anden gående rundt i lokalet, der er lige noget, hun skal se.

Jytte Nielsen og Inge Kristensen, født Hansen, har trådt deres barnesko i Lergravens.

- Da vi var helt små, sådan en fem-seks år, badede vi fra "Sandpletten", der dengang lå foran byens epidimihus, fortæller Inge.

- Der var altid en masse unger om sommeren. Vi kom fra det samme område, så alle kendte hinanden.

Da den lokale børneflokk var blevet lidt ældre var det bådebroen i Lergravens, der blev midtpunkt for de unges vandgang.

- Det var simpelthen et mødested for os, her skete altid noget, tilføjer Jytte.

Med i klubben

Halvandet år efter at Lergravens Sejl- Fiskeklub var blevet stiftet, melder søstrene sig ind.

- Vi var med til alt, undtagen kapsejladserne. Der ville de ikke have os med, så vi fulgte slagets gang fra dommerbåden, hvilket var ret underholdende, griner Jytte.

Selv om ligestilling på det her tidspunkt var et fremmedord, så blev det ikke taget for givet af de mandlige medlemmer, at pigerne stod 100 procent for de "huslige" opgaver.

- Når vi skulle spise frokost sammen aftalte vi på forhånd, hvem der tog hvad med. Det var ikke sådan, at vi troppede op med al maden og så gav den som tjeneste piger. Men det har da helt klart været os, der oftest har rørt i gryderne og svinget gulvskrubben. Men det har vi haft det fint med.

Gode venner

Der har altid været piger med i klubben, cirka 4 piger til 20 mænd.

- Men der har aldrig været "noget med noget", som Jytte kalder det.

- Der var ikke noget med sjofle bemærkninger eller nedladende behandling. Og vi kræsede heller ikke rundt.

- Vi var gode venner. Alle kom i klubben for at have det sjovt og dyrke deres fritidsinteresser.

Klubben var i mange år søsternes andet hjem, hvor de helst opholdt sig hele tiden.

- Vores mor havde sit hyr med at holde på os. Vi måtte nemlig først gå ned i klubben, når vi havde hjulpet til derhjemme. Så nogen gange gik det lidt for hurtigt med gulvvasken og kartoffelskrælningen.

Liv og glade dage

Klubhuset kom til i 1948 og i løbet af de næste par år skød der flere små træskure op

ved huset. Skurene blev brugt til materialer og tjente også som mødesteder.

- Hver søndag i sommerhalvåret samledes vi i skuret "Kokkely" til sild, snaps og øl. Når frokosten var vel overstået, så blev der sunget og spillet. Vi sang ret meget engang, fortæller Inge.

Mændene bag musikken, der var selvkomponeret, var Bengtsen på fløjte, Leo på mandolin, Sivebæk på violin, Danefær på guitar og Sølve på harmonika og banjo.

- Når de spillede, var der liv og glade dage i "Kokkely".

Og der var sammenhold.

Sammenhold og kammeratskab var kendetegnet for klubben op gennem halvtredserne og tresserne.

- Der var aldrig ond sladder eller intriger. Man kunne da godt skændes, så det bragede. Men så var luften rensset, og så snakkede man sammen igen, forklarer Jytte.

Kommer der fortsat

Både Inge og Jytte fortsatte med at komme i klubben efter de var blevet gift. Jytte kom der næsten mere. Hendes mand, Erik "bulder" Nielsen, havde nemlig sit "Palads" - træskur - i Lergraven. Og det var hans andet hjem. Inge og Jytte er nu kommet i den alder, hvor det er tilladt at slappe af. Men de kommer fortsat i klubben.

Jytte kigger forbi, når hun har været ude at handle. Inge kommer, når vejr og helbred tillader det.

-Vi har det stadig sjovt og hyggeligt, selv om det går lidt mere stille til nu. Men vi savner en ting, og det er unge mennesker.

-Vi har brug for de unge til at føre klubben videre, ellers ender vi som en gammelmandsforening, siger Inge og Jytte.

De bruger dog ikke tiden på dystre tanker. De har haft deres tid, og den bød på et hav af oplevelser, skæg og ballade.

Her er nogle ganske få anekdoter genopfrisket.

Pinsestævne i Kragenæs

Hvert år sejlede vi op til Kragenæs for at deltage i deres pinsestævne. Vi tog afsted for at sejle kapsejlad og for at mødes med folk fra de andre klubber.

2. Pinsedag gik turen atter hjemad og vi fulgte efter de både, der lå foran. De lignede nogen, der skulle til Lergraven.

Alt gik fint indtil en af os bemærkede, at forvandet ikke lignede Guldborgsund.

Og det var det heller ikke. Det var Storstrømmen, og sejlerne foran os skulle ikke til Lergraven, men til Præstø.

Det havde været fint vejr hele weekenden, men nu begyndte det at blæse op, og vi var nødt til at gå ind til Masnedø.

Vi var tre, der straks tog toget hjem til Nykøbing, mens de andre blev ved bådene. De lå indeblæst de næste 3-4 dage.

Da vi kom hjem til Nykøbing viste det sig, at vi var blevet efterlyst. Familie og venner var blevet bekymret, fordi vejret var så dårligt, og vi ikke var kommet hjem som planlagt.

Ild i piben

Når vi sejlede ved Frejlev Skov, bestod en del af navigationen i, at holde udkig efter sten. Klubbens daværende formand, Christian Schönbeck, stod i forstavnen på sin båd og holdt dybt koncentreret udkig efter sten. Imens bakkede han på sin pibe, og han må have været i en hel anden verden. I hvertfald så han ikke den store sten, som båden sejlede hen imod. Det resulterede i, at Christian faldt overbord. Op igen kom han, hel og uskadt, men gennemblødt, næsten da. For piben havde ikke lidt overlast af vandgangen, der var stadig ild i den. Så Christian kunne ryge videre, mens han kom til hægterne.

Glasøjet

I klubbens første år var det en fast tradition, at vi efter kapsejladserne samledes for at spise frokost. Denne her gang gik vi ind ved Sidenius's hytte i Frejlev skov. Det var en munter frokost og Löfwald blev

pænt pyntet. Faktisk så meget, at han tabte sit glasøje. Sjovt så det ud, da hele forsamlingen kravlede rundt i græsset og ledte efter øjet. Vi fandt det.

Löfwald, også kaldet Hjulle, havde sit hyr med det øje. Ofte skete det, at han kørte hjemmefra uden at have fået øjet sat i. Så kom konen spurtende efter ham, mens hun kaldte. "Hjulle, Hjulle, du har glemt dit glasøje".

Og det var de sko

Det var en stille aften med havblik, så vi blev enige om at smutte en tur ud til Bredningen i Kragejollerne.

Pludselig slog vejret om og det satte ind med regn, torden og storm.

Jytte, der sad ved roret i den ene af jollerne, fik 177 forskellige kommandoer af sin medsejler Dolle.

Hvad der nøjagtig skete, må stå hen i det uvisse. Men båden kæntrede med Dolle viklet ind i storsejlet, hvilket udløste klageråbet: "Skal jeg virkelig dø så ung?".

Den synkende skude blev hjulpet på ret køl, og så gik kursen direkte mod Lergraven. Klokken var blevet halv et. Og efter som Jytte og Inge ikke var mere end 15-16 år var deres far dukket op for at kigge efter dem.

Jyttes super smarte rødspætteskindsko med korksål var totalt ødelagt efter den ufrivillige vandgang. Hun frøs og var småirriteret, så beskeden om, at hendes far var på trapperne, fik hende til at udbryde: "Jeg vil skide min far et ....."

Det hørte farmand, som ikke just blev begejstret over bemærkningen.

Grethe-Birgitte Jakobsen

Strandjagten

Lergraven har set strandens vildarter, lige fra de mindste vadefugle til havets storvildt, sælerne.

Strandjægerne "fandt" Lergraven længe før Sejl- og Fiskeriklubben kom til. Det var et dejligt sted at have skydeprammene liggende, og der var gode jagtmuligheder.

Strandjægerne har drevet både den ensomme stage/kartejagt og deltaget i de store fællesjagter på blichøns.

Der har været afholdt tusinder af jagtture med så "fjerne" mål som Raagø eller Vitten efter forårets knortegæs. Sæljagten foregik på Rødsand eller de stenede grunde ud for syd-lolland. Og endelig var der "småturene", et par dage i bugterne i det sydlige Guldborgsund.

Sæljagt

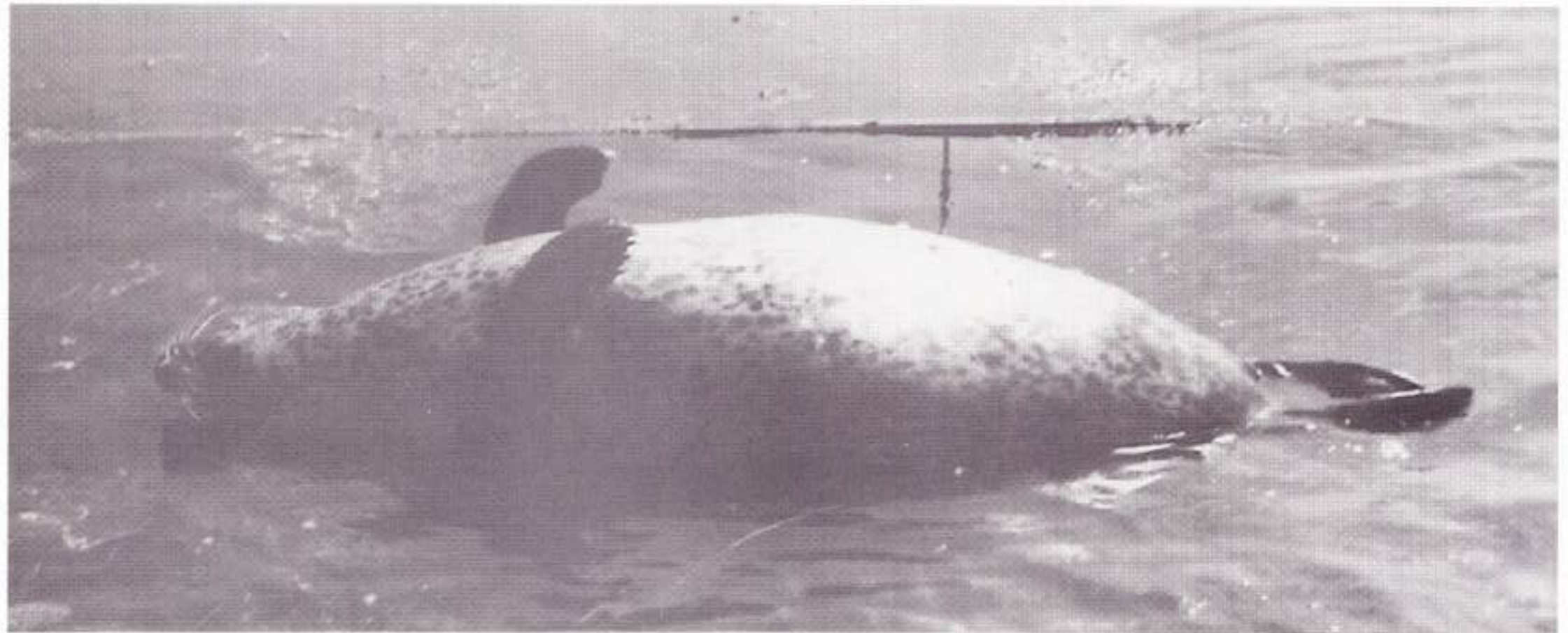
Et par af jagtformerne skal have et par ord med på vejen. Nemlig sæljagten, der nu er en

saga blot. Sælerne blev fredet i slutningen af halvfjerdserne. Også fællesjagten på blishøns, drevet fra fartøj med motor, er nu historie.

Gemmen årerne har flere af klubbens medlemmer drevet sæljagt. To af de nuværende medlemmer, Arne Mortensen og Claus From, har landet sæler i Lergraven. Arne endog den

store gråsæl. Sæljagten der foregik med riffel blev drevet som anstandsagt på Rødsand eller Flinthorne. Kødet fra de skudte sæler var mørkt, mørbrad og lever en delikatesse. Skindet var ofte af god kvalitet og dermed et flot trofæ. Resterne af de store dyr blev solgt til kødfoderfabrik.

Blishøns

I modsætning til den oftest ensomme sæljagt var blishønejagterne fællesjagter. Turene udgik fra Lergraven, med det sydlige Guldborgsund som foretrukket jagtområde.

Både før og under jagten blev der holdt "krigsråd", en nødvendighed for at opnå et godt udbytte.

Når blishønsene var lokaliseret, dannede bådene kæde og gennede forsigtigt hønsene ind i en bugt eller vig. Ofte var det bugten ud for Flintinge-åens udløb, der blev skueplads for "skyderiet". Bugten ved Frejlev/Fuglsang har dog også huset flere jagter.

Når hønsene fløj over bådene blev der skudt, så det bragede. Efter endt drev blev de skudte fugle samlet op, og så var det tid til at nyde madpakkerne, enten i bådene eller på Kejlsø. Resultatet af disse fællesjagter svingede mellem 50 og 1100 blishøns. De skudte blishøns blev enten sendt til vildthandler eller afhændet privat. Indtægterne blev brugt som supple-

ment til senere frokoster og til vinterfodring af ænderne.

I dag drives jagten på blishøns i mindre målestok, nemlig pr. "håndkraft" fra skydepram. Det kræver sin mand plus en god vejrmelding.

Fortsat jagt

Strandjagten er efterhånden noget amputeret. Flere vildarter er fredet, motorbådsjagt er forbudt mange steder, jagttiderne er afkortet, der er forbud mod brug af blyhagl og og....

Trods dette kan Lergravens Sejl- og Fiskeriklub stadig præsentere en strandjæger, der hjembringer et stykke vildt.

Til slut: Klubbens formand, Palle Henriksen, pålagde mig, at der også skulle være "blod" i artiklen. OK, så kommer der blod.

Nævnte Arne Mortensen, mangeårig kasserer i klubben, var ved en lejlighed, i klub-regi, blevet trængt af et andet medlem. Arne, der ellers er blid som et lam og nødigt lader sig beruse, glemte pludselig, hvem han var og

hvor han opholdt sig: han bed klubkammeraten i øret, så blodet flød.

Denne opførsel medførte, at Arne, på livstid, må bære øgenavnet "Kannibalen".

For Lergravens Sejl- og Fiskeriklub med et "Knæk og Bræk"

Claus From

Den nuværende bestyrelse

Palle Henriksen
Formand

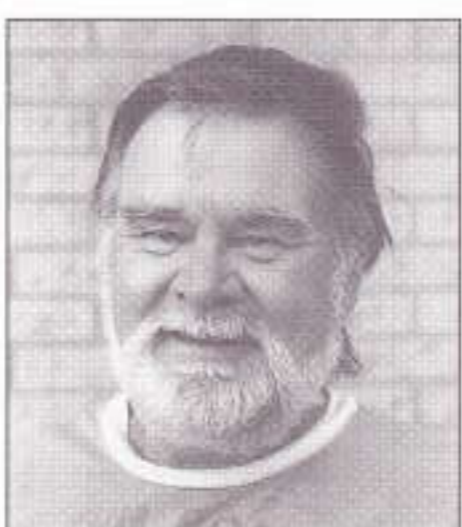
Arne Mortensen
Næstformand

Bruno Dideriksen
Kasserer

Bente Nielsen
Sekretær

Keld Jensen

Flemming Kristensen

R.F. Ulriksen

fra sommeren 1991.

Siger man ikke, at der
ligger en guldschat gemt
der hvor regnbuen ender !?

Januar 1992

Et rigtig glædeligt Nytår
ønskes alle i den gravens,
og en stor TAK for en
altid fin behandling, på
Slap-a og besætning.

(J ved, dem som skulle ha'
ny motor i, og som boede
på Christiansham)

Mange hilsner på
Nils & Maiann

Bevingende ord

Man siger al opstart er svær, dette passer også godt nok på Lergravens Sejl- og fiskeriklub, som det fremgår af dette jubilæums skrift havde man valgt at starte op i en mørk epoke af Danmarks historien, men måske heldigvis så blev klubbens medlemmer vant til at kæmpe for en god ting hvilket nok nu ved 50 års fødselsdagen må siges er lykkedes, dog må vi nu ikke tro at det bare kører videre vi skal stadig være vågne og værne om det der er skabt, samt fortsætte med at skabe den stemning som vi alle inderst inde ønsker der skal hvile over vor OASE.

Som sagt tider går og tider kommer. Der har når nostalgien kommer frem i forbindelse med udgivelse af dette jubilæums blad været mange personer med til at danne denne klub, som vi i dag er i besiddelse af. Heldigvis har vi stadig nogle tilbage fra den spæde start, men alt for få, lad os derfor i et kort men velment

og taknemmeligt øjeblik lade vore tanker og minder glide tilbage til De af vore gode klubkammerater der ikke er mere.

En tak til alle der har været behjælpelig med at fremskaffe materiale til dette blad, som kunne have været meget større, men man skal også kunne overse alle opgaver, tanken med dette blad er lagt op til en historie om vor forening og håbet er så at den siddende bestyrelse vil lave et tillæg evt. ved 60 års dagen. Når vi nu er inde i fremtiden er det bestyrelsen store ønske at vi må få tilgang af yngre medlemmer, dette er en nødvendighed for en videre beståen af foreningen, endvidere vil jeg håbe og ønske at vi alle er til stede igen ved vore fremtidige mange fødselsdage, med ønsket om en lang og god fremtid for Lergravens Sejl- og Fiskeriklub og et hjertelig tillykke på dagen og dagene fremover.

*Palle Henriksen
Formand.*

◀ *En hilsen fra en gæstesejler.*

1944 - 1994

Lergravens Sejl- og Fiskeriklub

50 år

3. September 1994

